

Pravdivý příběh o ochraně ovocných stromů

Vlivem zemědělské velkovýroby zmizela z naší krajiny rozptýlená zeleň, ztrácíme ovocné odrůdy našich předků

- naši předci vyšlechtili různé odrůdy ovocných dřevin, které byly přizpůsobené rozdílným podmínkám v jednotlivých krajích
- jednotlivé odrůdy měly různé použití, např. jen některé odrůdy byly nejvhodnější na štrůdl, jiné zase byly nejlepší do knedlíků, další vydržely bez větší újmy uskladnění až do dalšího léta
- staré odrůdy jsou zdrojem šlechtiteli využitelné genetické rozmanitosti
- staré ovocné stromy mají pozitivní vliv pro velké množství ptáků (sýkory, drozdi, brkoslav, sýček,...), hmyzu (zlatohlávci, krasci, páchníci,...) i dalších živočichů (zajáci, veverky, netopýři, pavouci,...)

Jak můžete pomoci:

- přestaňte slepě na své zahradě nahrazovat staré vysokokmeny ovocných dřevin za anglický trávniček s bazénem
- to, že je ovocný strom starý, rozhodně neznamená, že je neplodný a bezcenný, vhodným řezem se dá znovu probudit ke skvělé úrodě, navíc čím je strom starší, tím větší má význam pro různé živočichy, mnoho lidí považuje přestárlý ovocný strom za esteticky nejpůsobivější
- nenahrazujte bezmyšlenkovitě staré ovocné odrůdy za nové, pokuste se od starousedlíků zjistit, k čemu se dříve vaše konkrétní odrůda používala a začněte ji správně využívat
- braňte stromy ve volné krajině, vysazujte nové

K problematice obecně:

Původní, **našimi předky šlechtěné odrůdy ovocných dřevin mizí nenávratně z naší přírody**, ztrácí se tak nejen několika generacemi šlechtěné odrůdy, ale mnohde i poslední zbytky zeleně v přírodě. Právě volně rostoucí ovocné druhy dřevin poskytují řadě živočichům ty nejlepší podmínky pro existenci, v krajině je nesporný i jejich estetický význam. Minulým režimem byla rozptýlená zeleň největším nepřítelem při

Zdroj:

Jedličková.H. Praktikum k didaktice výuky o přírodě a společnosti 2 (online) 6.3. 2013. (cit. 6.03.2013). dostupné na https://is.muni.cz/auth/el/1441/jaro2013/ZS1MP_PD2/39387333/

Pravdivý příběh (online) 6.3. 2008. (cit. 6.03.2013). dostupné na https://is.muni.cz/auth/el/1441/jaro2008/ZS1MP_PD2/ode/5197404/

zcelování pozemků a proto s ní bylo zacházeno, tak jak bylo. Až teprve dnes si uvědomujeme, jak **velkou chybou bylo vyhlazení volně rostoucích dřevin z krajiny**. Nejvíce pochopitelně tímto stavem utrpěli drobní pěvci, ale i řada druhů ceněných mysliveckou částí naší veřejnosti. Mimoto má zeď v krajině nesporný význam pro koloběh vody v přírodě, teplotní režim, kvalitu půdy, biologickou diverzitu (rozmanitost), přirozenou ekologickou rovnováhu krajiny a potlačuje vodní i větrnou erozi.

Proto se snažíme poslední zbytky těchto dřevin zachovat, namnožit a společně s původními druhy volně rostoucích dřevin je navracet zpět krajině, kam patří. Prvním krokem tohoto rozsáhlého a dlouhodobého projektu je **zmapování volně rostoucích ovocných dřevin a vyhledávání místních odrůd**, typických pro danou oblast. Zatím bylo zmapováno více jak 700 stromů. Mezi tři velmi cenné krajové odrůdy, které se prozatím podařilo nalézt bezesporu patří Jaroměřská míšeň, Krátkostopka královská a Astrachán bílý.

Dalším krokem bylo **založení genofondového ovocného sadu**, pro potřeby množení, školkování a roubování ovocných dřevin, určených pro výsadbu do volné krajiny.

Prozatím se podařilo:

- byl založen genofondový sad místních krajových odrůd ovoce kde pěstujeme, roubojeme a připravujeme staré krajové odrůdy na výsadbu do volné krajiny
- vysadili jsme stovky stromů a keřů do volné krajiny, založili jsme dvě nové aleje podél polních cest
- zachránili jsme jednu alej s cennými krajovými odrůdami ovocných dřevin před úplnou likvidací
- o více jak 700 volně rostoucích ovocných dřevinách v naší zájmové oblasti, z nichž mnohé patří ke starým a dnes již vzácným krajovým odrůdám, vedeme podrobnou evidenci

---

Zdroj:

Jedličková.H. Praktikum k didaktice výuky o přírodě a společnosti 2 (online) 6.3. 2013. (cit. 6.03.2013). dostupné na

https://is.muni.cz/auth/el/1441/jaro2013/ZS1MP_PD2/39387333/

Pravdivý příběh (online) 6.3. 2008. (cit. 6.03.2013). dostupné na

https://is.muni.cz/auth/el/1441/jaro2008/ZS1MP_PD2/ode/5197404/